

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 290. — ŠTEV. 290.

NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 11, 1926. — SOBOTA, 11. DECEMBRA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

POGODBA MED ALBANSKO IN ITALIJANSKO VLADO

Poslanska zbornica v Tirani je odobrila dogovor prijateljstva in varnosti z Italijo, ki je vzbudil tak hrup v Beogradu. — Uzunoviču se ni posrečilo sestaviti ministrstva.

TIRANA, Albanija, 10. decembra. — Albanska poslanska zbornica je odobrila pogodbo prijateljstva in varnosti med Albanijo in Italijo, ki je vzbudila tak odpor v Jugoslaviji.

BEOGRAD, Jugoslavija, 10. dec. — Prejšnji jugoslovanski minister za zunanje zadeve, Ninčič, je odpotoval včeraj zvečer v Pariz in London. Glasi se, da je njegov namen osebno predstaviti obema deželama, s kako resnostjo zre Jugoslavija na italijansko-albansko pogodbo. Skušal bo baje tudi izvesti potom Francije in Anglije pritisk na Italijo, da odstrani nevarne točke iz te pogodbe.

Vzgojni minister Trifunović je poslujoči zunanji minister tekom njegove odsotnosti in tekom ministrske krize.

Ugotovila zunanje urada so se omejevala včeraj na tri zanikanja. Prvo ugotovilo je zanikalo vest, da se namerava Jugoslavija umakniti iz Lige narodov, če ne bo Ženeva nasprotovala italijansko-albanske pogodbi. Ugotovilo smatra pogodbo kot direktno obračajočo se proti evropskemu miru ter je vsled tega prepričana, da bo cela Evropa zahtevala umaknitev Italije iz Balkana.

Vloga Italije slika kot slično vlogi avstrijskega cesarstva ter se napoveduje zaupno, da bo vstop Italije na Balkan dovedel do iste usode, katere je bila deležna Avstrija, čeprav so treznejši opazovalci mnenja, da je ta analogija malce pretirana.

Soglasno z novicami, ki so bile objavljene tukaj, so se izrazili vsi vodilni politiki na Bulgarskem proti potezi Italije in Jugoslavan pričakujejo, da bodo pokazale tudi vse ostale balkanske države svojo opozicijo proti temu, da bi se Italija vgnezdila na Balkanu. Tako soglasje v mnenju pa je značilno za Balkan le ob najbolj redkih prilikah in nikdar za dolgo časa.

Drugo zanikanje zunanje urada se tiče govoric o gibanju čet v južno Srbijo proti albanski meji. Zunanji urad pravi, da je bilo mogoče za-znamovati par krajevnih gibanj čet, da pa je to običajna prikazen v pričetku zime.

Tretji zanikanje se tiče namenov, da se objavi francosko-jugoslovansko prijateljsko pogodbo. Vjerjetno je, da se hoče Ninčič osebno posvetovati o tem z Briandom, predno se sklene objavljenje pogodbe.

Ministrski predsednik Uzunović je opustil včeraj zjutraj svoje napore, da stvari nov kabinet. Po-jasnili je, da je hotel dati s tem kralju priliko, da se posvetuje z drugimi voditelji. Kralj Aleksander se je od tedaj naprej posvetoval s prejšnjim ministrskim predsednikom Pašičem ter hrvaškim voditeljem Radičem. Slednji je po avdienci izjavil, da mora biti vlada stvorjena do sobote.

PARIZ, Francija, 10. decembra. — Jules Sauerwein, inozemski poročevalec Matina, poroča iz Ženeve, "da ni Briand pripravil teatralične resignacije Niničiča, temveč da je pokazal veliko prijateljstvo, ko je zavlekel svoj podpis pogodbe z Jugoslavijo, dokler bi Italija ne dovršila lastnega dogovora z ono deželo".

ATENE, Grška, 10. decembra. — Grška je sprejela politiko čakanja v političnem položaju, katerega je ustvarila italijansko-albanska pogodba. Zunanji minister Mihalokopulos je ugotovil včeraj, da zre njegova vlada mirno na pogodbo in da čaka, kako jo bodo razlagale velesile, ki so zamačile neodvisnost Albanije leta 1921.

Gumijska koncesija v Liberiji.

AKRON, O., 10. decembra. — Semkaj je dospelo poročilo, da je odobril kongres Liberije koncesijo

jo enega milijona akrov zemlje, katero se bo rabilo za nasaditev gumijskih dreves. Koncesijo je dobila Firestone Tire & Rubber Co. Financiranje tega podjetja bo zahtevalo svoto stotih milijonov dolarjev.

Razdelitev Noblove mirovne nagrade.

Noblova ustanova je počastila z mirovno nagrado štiri državnike, ki so igrali v zadnjem času veliko vlogo pri prizadevanjih za svetovni mir. — Odlikovani so bili ameriški, francoski, angleški in nemški državnik.

PARIZ, Francija, 10. dec. — Soglasno z nekim poročilom iz Oslo na Norveškem, ki je bilo objavljeno danes v listih L'Avenir in L'Oeuvre je bila podeljena Noblova mirovna nagrada podpredsedniku Združenih držav, Charlesu Dawesu in Sir Chamberlainu, angleškemu ministru za zunanje zadeve.

V isti brzojavki se glasi, da bo mirovna nagrada za leto 1926 podeljena nemškemu zunanjemu ministru. Vsled tega bosta obe nagradi razdeljeni na dva.

Podpredsednik Dawes je brez dvoma dobil Noblovo nagrado radi tega, ker je s svojim načrtom uvedel gospodarsko pregraditev Nemčije ter ob istem času uredil reparacijska plačila nemške države. Priznanje nagrade za angleškega, francoskega in nemškega zunanje ministra pa je bilo izvršeno najbrž radi tega, ker so veliko pripomogli k ozdravljenju Evrope potom konferenci v Locarno in Ženevi in potom vstopa Nemčije v Ligo narodov.

Že trikrat poprej je pripadla Noblova nagrada Amerikancu. L. 1906 jo je dobil Theodore Roosevelt, leta 1912 Elihu Root in leta 1918 Woodrow Wilsonu.

Noblova nagrada znaša nekako \$35.000, katere se plača iz obresti \$9.000.000, katere je zapustil Alfred Nobel, iznajditelj dinamita, v ta namen.

Zadnjikrat je bila mirovna nagrada priznana leta 1922 in sicer Fridtjofu Nansenu.

Francija utrjuje mejo napram Italiji.

Francija je pričela ojačevati svoje čete na italijanski meji. — Povečala je mornariške sile v Toulonu in Nici.

PARIZ, Francija, 10. decembra. — Čeprav se je francoska vlada zadovoljila s tem, da odpošlje policijo na mejo kot varnostno odredbo proti fašistovskim navalom, je vendar, kot so potrdili danes številni pariški listi, uveljavila v zadnjih treh tednih korake, da ojači tako število kot opremo sil, nastanjenih v južno-istočnem delu dežele.

En bataljon kolonialne infanterije, ki je bil priveden nazaj iz Maroka, je bil poslan v Bonifacio, Korzika, da ojači tamošnji posadki, ki je bila preje zelo skrbena. Preuredilo se je tudi sila štirinajstega in petnajstega armadnega zbora, ki so nastanjene na tej strani Alp in trije bataljoni, kot poroča Echo de Pariz, so bili dodani vsaki diviziji.

V Nici se je pričelo zbirati veliko množino nove opreme, kajti tam, kot pravijo Francozi, imajo prav posebne obveznosti napram inozemskemu prebivalstvu in napram obiskovalcem, da jih zavarujejo pred možnimi zadržkami.

To novo grupiranje sil, katero je spremljalo slično ojačenje mornariških sil v Toulonu, Nici in drugod, ni ostalo brez kritik,

NIKOLA PAŠIČ UMRL

Beograd, 10. decembra. — Tukaj je nadoma umrl bivši jugoslovanski ministrski predsednik Nikola Pašič. Umrl je kmalu potem, ko mu je kralj poveril stvarjenje novega kabineta, ki je postalo potrebno po demisiji Uzunoviča. Star je bil enoinosemdeset let ter je bil petinštirideset let v diplomatski službi.

Rovska eksplozija v Princeton, Ind.

Nova rovska eksplozija je uničila pet in trideset življenj. — Številni so bili težko ranjeni. — Plini so povzročili nesrečo.

PRINCETON, Ind., 10. dec. — Vsled eksplozije v Franciscu rovu št. 2, ki se je završila včeraj malo po šest uri, je bilo, soglasno z izjavo dr. H. Millerja, ki se je udeležil reševalnih del, pet in trideset premogarjev na mestu ubitih, dočim bo veliko številu ranjenih istotako podleglo njih poškodbam.

Dosedaj so spravili na površino pet mrtvih.

Zaenkrat ni bilo še mogoče ugotoviti, koliko poškodovanih bo mogoče ohraniti pri življenju. Ranjene so prevzeli z avtomobili in ambulancami v občinsko bolnico.

Vse zdravnike in bolniške stregnice mesta, katere je bilo mogoče pogrešiti, se je odposlalo na pomočnike nesreče. Večina ranjenih je imela močne opekline, dočim so bili ostali ranjeni več ali manj poškodovani od padajočega kamena.

Lažje ranjene se je nastanilo po privatnih stanovanjih, ker je občinska polnica prenapolnjena.

Kot so izpovedali delavci v rovu je bil šaft poln plinov, ki so povzročili eksplozijo. Ljudje so bili komaj par minut na delu, ko se je završila nesreča.

Rov se je obratovalo pod prisilnim upraviteljem ter je bilo v njem zaposlenih tristo ljudi. Rov se nahaja le eno miljo od Princetona.

Zbornica odklonila socijalistični predlog.

PARIZ, Francija, 10. decembra. — Poslanska zbornica je včeraj odklonila s 350 glasovi proti 201 socialistični predlog k vojnemu proračunu, ki je pristigel kredite za okupacijske čete v Porenski. Vojni minister je smatral predlog za vprašanje zaupanja.

niti od strani onih, ki domnevajo, da so nezadostna in onih, ki domnevajo, da ho ta ojačenja povsem nepotrebna. Število slednjih pa je pričelo v zadnjem času stalno padati.

Z običajno nezmernostjo in nasilnostjo se je pričelo obračati sedaj fašistovski časopisje proti Franciji kot povzročitelji jugoslovanske trpkosti vspricho italijansko-albanske pogodbe. Mussoltrdil včeraj, da ima dokaze, da sta se francoski in jugoslovanski štab že dogovorila. Francija baje že dobavlja Jugoslaviji orožje in municijo preko Belgije in Francija je baje direktno odgovorna za vse "umetno razburjenje", ki prevladuje v Jugoslaviji.

Vse te obdolžitve se je seveda tunkaj zanikalo kot brez vsake podlage.

Obleganje dovedlo do kanibalstva.

V Peking so došla poročila, da je umrlo v Sianfu vsaki dan na stotine ljudi vsled stradanja. — Obleganje je dovedlo do slučajev kanibalstva. — V ozemlju sta bila tudi dva Amerikanca.

PEKING, Kitajska, 10. dec. — Na stotine ljudi je umiralo v Sianfu vsaki dan pred štirinajstimi dnevi, soglasno z zakasnelim poročilom, ki je došlo danes. V poročilu se je pripovedovalo o stradanju in kanibalizmu v glavnem mestu provincije Šensi, radi obleganja potom provincijalnih sil, ki je trajalo od aprila meseca naprej.

Armada ljudske stranke, ki je branila mesto je s kitajskim prebivalstvom vred, ki je šlo več kot 700.000, zavžila vse pse in ko-nje in glasi se, da se je prodajalo meso mrtvih ljudi, da se ohrani pri življenju bedene prebivalce.

Devetnajst inozemcev v Sianfu je bilo v obupnem stanju dne 19. novembra, ko je došlo zadnje sporočilo od tam.

Poročila, da so oblegovalne sile prenehale z obleganjem ter se umaknile v provincio Honan, niso dosedaj še potrjena. Te sile so zvezane z maršalom Čang Tso Linom, ki kontrolira Peking. Branilci mesta Sianfu so del armade vlade, katero so aprila meseca strmoglavili Čang Tso Lin in drugi militaristi.

Presenetljive razmere v Sianfu je opisal v pismu, datiranem z dne 19. novembra dr. Stockley, član angleškega baptistovskega misijona. V pismu se je glasil:

— Ostalo nam je hrane le še za par dni. Nato bodo naše zaloge izčrpane. Štab naše bolnice zavživa kekse iz fižola, mesu mul in sladkor. Že davno smo prenehali prehranjati pacijente. Prehranjati se morajo sami kot pač morejo.

— Mi smo dejanski v obupnem stanju. Ničesar drugega kot stradanje nam ne zre v oči.

— Na stotine jih umira vsaki dan v mestu. Nemogoče je kupiti hrano in težko je pokopati vse, ki so umrli d stradanja. Številni leže na cestah po cele dneve, ne da bi se kdo brigal zanje.

— Poročevalec pravi, da se je vršila ostra bitka za posest Sianfu 20. novembra in da je bilo obilo mrtvih na obeh straneh.

Harriman došel v Moskvo.

MOSKVA, Rusija, 10. dec. — William Sveril Harriman je došel danes semkaj, da se informira glede stanja njegove sedemdeset milijonske manganske koncesije v Čisturi.

WAYNE WHEELER ZOPET NAPADEN V KONGRESU

Mokraški blok poslanske zbornice je zopet ostro napadel Wheelerja, glavnega prohibicijskega kričaća, ki je plačan za svoja prizadevanja. — Glavni obtožitelj je bil Gallivan. — Suhače sta branila Blanton in Luce.

WASHINGTON, D. C., 10. decembra. — V protiprohibicijskem govoru v poslanski zbornici je primerjal kongresnik James Gallivan iz Massachusettsa Wayne B. Wheelerja, generalnega pravnega zastopnika Antisalonke lige z morskim roparjem Morganom, kapitanom Kiddom, Dick Turpinom, Jesse Jamesom in drugimi zgodovinskimi banditi.

Gallivana sta podpirala kongresnika Griffin in O'Connor iz New Yorka. Vsi trije so demokratje ter so priznali, da so v političnem oziru mokri. Vpizorili so oster napad na zakladniško dobavno predlog, ki določa apropriacije za prohibicijsko skupino ter obrežno stražo.

Gallivan se je poslužil takih fraz kot: "Wheeler in njegovi razsipneži, njegovi lopovi in butlegarji" ter izjavil, da bi bil pripravljen glasovati, da se dovoli obilno penzijo Wheelerju pod pogojem, da izgine iz te dežele v sovjetsko Rusijo ali Mehiko, kjer bi v večni meri upoštevali njegove posebne talente in kjer je strupeni plin bolj priljubljen.

Njegove izjave, tikajoče se Wheelerja, so spravile kvišku kongresnika Blantona iz Texasa, suhaškega demokrata, ki je trdil, da je govoril Wheeler v imenu moralnih sil dežele in da bo njegov nasvet glede zakonodaje tega značaja vedno upoštevan.

Kongresnik Griffin je odgovoril, da obstajajo "moralne sile" pogosto iz zavedenih agitatorjev, nakar je predložil analogijo med puritanskimi postavami, ki so določale smrtno kazen za one, ki se ne udeležijo verske službe, ter obstoječimi postavami, ki skušajo nadzorovati osebne navade.

Kongresnik O'Connor je povedal zbornici, da nima vspricho izida volitev v New Yorku in drugih državah, ki so glasovale za referendum, kongres pravice dovoliti tako velikanskih svot za izvedenje prohibicije kot so določene v sedanji predlogi.

V razpravi glede delovanja Antisalonke lige je označil kongresnik Gallivan njene agente kot "pan-handlers", kateri so vedno v bližini blagajn.

— Ker nasprotujem trošenju denarja za prehrano šakalov in mrhovinskih jastrebov prohibicije, nočem glasovati za nobeno apropriacijo, ko je namen je nadaljevati s to žalostno burko izvedenja neizvedljive postave ter obdačenja mojih sodržavljanov, da se še bolj poveča obseg nepostavnosti, propada, korupcije in nepoštensti, ki blati sedaj ameriško republiko.

— Ze smo žrtvovali skoro tisoč milijonov dolarjev za to nalogo v legitimnem obdačenju, in kmalu nas bodo naprosili, naj izdamo skoro sto milijonov dolarjev za brodvoja in armade, špijone in ovaduhe ter enostavne prohibicijske bandite.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v danarjih ali firah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba uga jala, posebno če, ako boste vpoštevali svojo ko-rist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Liro	
Din.	500	\$ 9.45	Lir 100 \$ 5.15
Din.	1,000	\$ 18.90	Lir 200 \$10.00
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir 300 \$14.70
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir 500 \$24.00
Din.	10,000	\$183.00	Lir 1000 \$47.00

Za pošiljavo, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavni pošti izvrjujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4697 New York, N. Y.

Posebni po- datki.

Prislojbnina za tpa-šila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25. ali manj znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$500. po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po pismenem dogovoru.

